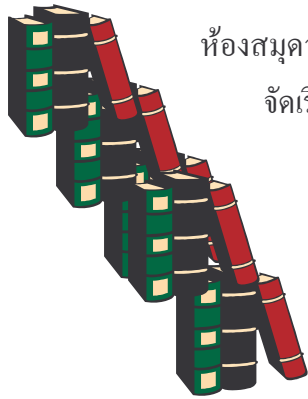

การจัดหมู่หนังสือ

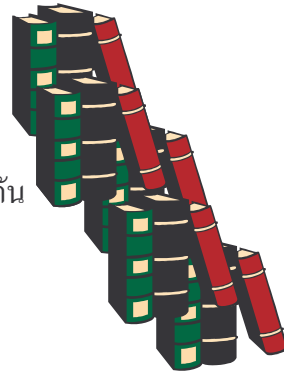

ห้องสมุดวางหนังสือชื่อต่าง ๆ

จัดเรียงวางเป็นหมวดหมู่ดูสดใส

ตามระบบดิวอี้ดีกระไร

สืบหมวดใหญ่ทศนิยมประสมกัน

การจัดหมวดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้

การจัดหมวดหมู่หนังสือ หมายถึงการจัดแบ่ง หรือแยกประเภทหนังสือออกเป็นหมวดหมู่ และ มีการกำหนดสัญลักษณ์แทนเนื้อเรื่องของหนังสือ ห้องสมุดโรงเรียนของเรา มีการจัดหมวดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้ โดยมีนายเมลวิล ดิวอี้ ชาวอเมริกัน เป็นผู้คิดระบบนี้ขึ้น ระบบนี้ใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนประเภทของหนังสือ มี 10 หมวดหมู่ใหญ่ ดังนี้

000	ความรู้ทั่วไป
100	ปรัชญา
200	ศาสนา
300	สังคมศาสตร์
400	ภาษาศาสตร์
500	วิทยาศาสตร์
600	วิทยาศาสตร์ประยุกต์
700	ศิลปะ
800	วรรณคดี
900	ประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ยังใช้ตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์แทนหนังสือบางประเภท หรืออาจใช้ตัวอักษรประกอบเหนือเลขหมู่ เพื่อบอกประเภทของหนังสือ

1. การใช้อักษรแทนเลขหมู่หนังสือ

อักษรที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเลขหมู่หนังสือบางประเภท มีดังนี้

1.1 หนังสือนวนิยาย ใช้อักษร F หรือ Fic หรือ น หรือ นว เช่น

น	น	น	F	Fic
ค	ว	ล	E	W

1.2 หนังสือเด็กและเยาวชน ใช้อักษร J หรือ E หรือ ย เช่น

ย	ย	ย	E	J
ค	ว	ล	W	E

1.3 หนังสือชีวประวัติ ใช้อักษร B หรือ ช เช่น

ช	ช	ช	B	B
ค	บ	ม	C	F

2. การใช้อักษรประกอบเลขหมู่

อักษรที่ใช้ประกอบเลขหมู่มีดังนี้

2.1 หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือประเภทที่ห้องสมุดแยกเก็บไว้ต่างหาก เพื่อใช้ค้นคว้าภายในห้องสมุด ไม่อนุญาตให้ยืมกลับบ้าน จึงต้องมีตัวอักษร R หรือ Ref หรือ อ อยู่เหนือเลขหมู่ เช่น

อ	อ	อ	R	Ref
502	502	630	105	920
ล	ว	ป	R	W

2.2 หนังสือแบบเรียน หนังสือแบบเรียนที่มีอักษรกำกับไม่ควรจัดเรียงไว้กับหนังสืออ่านทั่วไป เช่น

บ	บ	บ	บ	บ
500	510	620	620	705
บ	ม	ล	ม	อ

2.3 หนังสือคู่มือครู มีเลขหมู่หนังสือตามเนื้อหาของหนังสือ และมีอักษร ก (คู่มือครู) อยู่เหนือเลขหมู่หนังสือ เช่น

ค	ค	ค	ค	ค
150	371	495	510	905
ร	ก	ร	อ	ว

2.4 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น

ย	ย	ย	J	J
109	420	615	420	510
ก	บ	พ	B	E

เลขเรียกหนังสือ (Call Number)

หมายถึง ตัวอักษร ตัวเลข หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องหมายกำหนดให้แก่หนังสือแต่ละเล่ม

ส่วนประกอบของเลขเรียกหนังสือ ได้แก่

1. เลขหมู่หนังสือ หรืออักษรแทนเลขหมู่
2. อักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่งชาวไทย หรืออักษร 2 ตัวแรกของนามสกุลผู้แต่งชาวต่างประเทศ ห้องสมุดบางแห่งอาจใช้เลขผู้แต่งเพิ่มละเอียดลงไปอีก

ตัวอย่างเลขเรียกหนังสือสังคมวิทยาชนบท โดยมยุรี วัคแก้ว

301.1
ม

301.1
ม 189 ต

การจัดหนังสือชั้นชั้น มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. การจัดหนังสือประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน

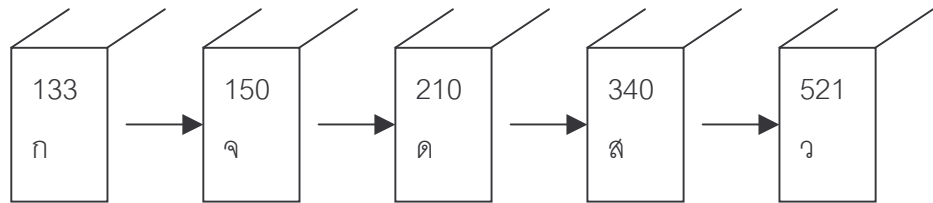
โดยมีหลักในการจัดวางชั้นหนังสือบางประเภท ดังนี้

- 1.1 **ชั้นหนังสืออ้างอิง** เรียงแยกไว้ต่างหาก ไม่รวมกับหนังสืออ่านทั่วไป
- 1.2 **ชั้นหนังสือคู่มือครู** ควรแยกไว้ต่างหากสำหรับให้ครูใช้เท่านั้น
- 1.3 **ชั้นหนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น หนังสือสำหรับเยาวชน** ควรจัดให้ห่างจากหนังสืออ้างอิง เนื่องจากมีผู้มาใช้มาก
- 1.4 **ชั้นหนังสือนุสรณ์และหนังสืองานศพ** ที่ไม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ ควรทำเครื่องหมายติดไว้ที่สัน

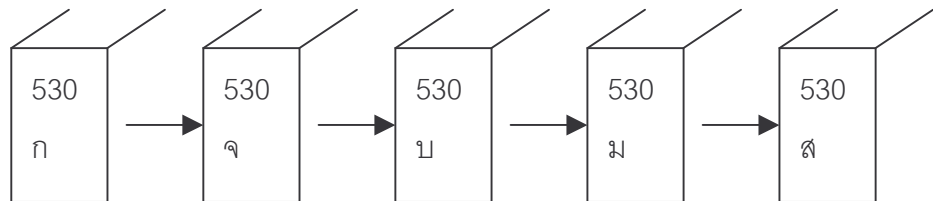
2. การจัดเรียงหนังสือแต่ละประเภท

2.1 **หนังสือสารคดี** จัดเรียงตามเลขหมู่หนังสือ ดังนี้

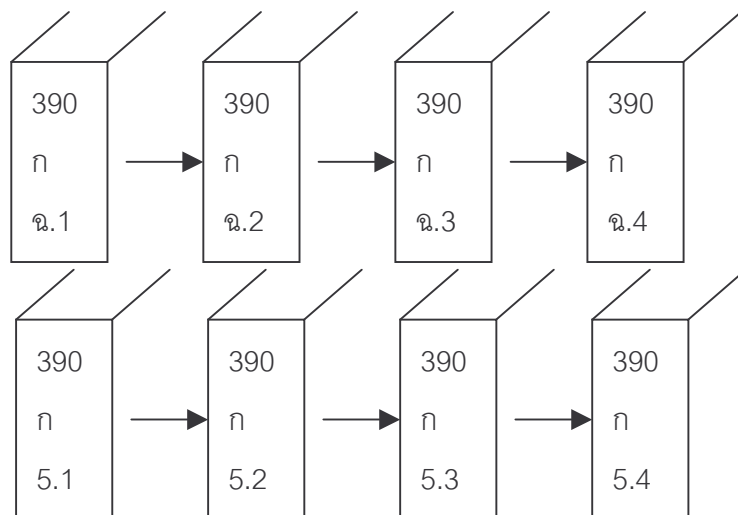
2.1.1 **เรียงจากเลขน้อยไปหาเลขมาก** เช่น

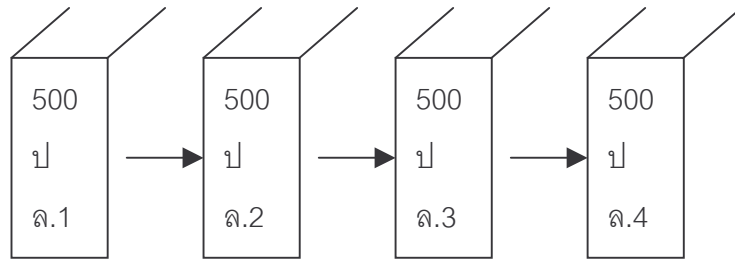
2.1.2 **ถ้าเลขหมู่ซ้ำกันให้เรียงลำดับตามอักษรตัวแรกของผู้แต่ง** เช่น

2.1.3 **หนังสือเรื่องเดียวกันมีเล่มเดียวจบ** แต่ห้องสมุดมีหลายฉบับ ให้เรียงตามลำดับฉบับ และตามลำดับเล่มของหนังสือ เช่น

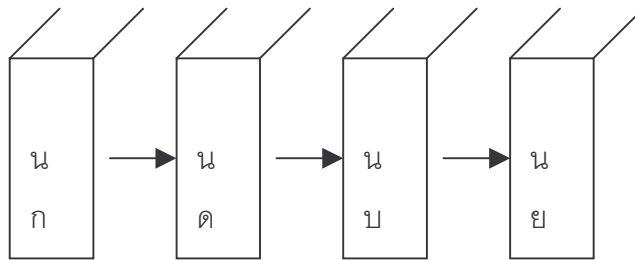

2.1.4. หนังสือเรื่องเดียวกันมีหลายเล่มจบ ให้เรียงตามลำดับที่ของเล่ม เช่น

2.2 หนังสือแบบเรียน หนังสือคู่มือครู หนังสืออ้างอิง จัดเรียงลำดับตามเลขหมู่หนังสือ เช่นเดียวกัน

2.3 หนังสือนวนิยาย หนังสือสำหรับเยาวชน ให้เรียงลำดับตามอักษรของชื่อผู้แต่ง เช่น

2.4 หนังสือภาษาอังกฤษกับภาษาไทยเรียงแยกกันไว้คนละพวก

3. วิธีจัดหนังสือบนชั้น

- 3.1 เริ่มเรียงหนังสือจากซ้ายไปขวาตามลำดับของเลขเรียกหนังสือ
- 3.2 แต่ละชั้นต้องจัดให้มีที่ว่างเหลือประมาณ 1 ใน 3 ของชั้น
- 3.3 ควรจัดหนังสือให้หลวมพอประมาณ
- 3.4 ควรมีที่กั้นหนังสือเพื่อกันไม่ให้หนังสือล้ม
- 3.5 ควรเรียงหนังสือให้ชิดขอบด้านหน้าเสมอ
- 3.6 ติดป้ายแจ้งหมวดหมู่หนังสือหรือหมวดวิชาของหนังสือไว้ที่ชั้นแต่ละชั้น
- 3.7 ควรจัดเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนช่วยงานห้องสมุด คอยดูแล